

Міністерство освіти і науки України
UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

**НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ
(ч. ІІ. 1945–2010 pp.)**

**EURÓPA ÉS AMERIKA ORSZÁGAINAK LEGÚJABB KORI
TÖRTÉNELME (2. RÉSZ: 1945–2010)**

(назва навчальної дисципліни / a tantárgy neve)

**ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни**

**Normatív tantárgy
PROGRAMJA**

підготовки бакалаврів/alapképzés

Галузь знань: *гуманітарні науки*

Напрямок підготовки: 6.020302 „Педагогіка і методика середньої освіти” / спеціальність: «Історія»
(шифр і назва напрямку, спеціальності / szak kódja és neve)

Розробник програми: к.і.н, доктор філософії у галузі історії, в.о. доцента Самборовскі-Нодь І.І.
A program kidolgozója: Szamborovszkyné dr. Nagy Ibolya PhD, CSc, m.b. docens

Затверджено на засіданні кафедри історії та суспільних дисциплін
Протокол №1 від „31” серпня 2017 року

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Jóváhagyta a Történelem és Társadalomtudományi Tanszék 2017. augusztus 31-i ülésén, 1. számú jegyzőkönyv alapján
Tanszékvezető _____
(підпис / aláírás) (прізвище та ініціали / név)

ВСТУП / BEVEZETÉS

Програма вивчення навчальної дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 pp.)» складена відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів галузь знань: *гуманітарні науки*, напрям підготовки: 6.020302 „Педагогіка і методика середньої освіти”/ спеціальність: «Історія»

Az Európa és Amerika országainak legújabb kori történelme (2. rész: 1945–2010) tantárgy programja a „Галузь знань: гуманітарні науки, напрям підготовки: 6.020302 „Педагогіка і методика середньої освіти”/ спеціальність: «Історія» szak alapképzés tantervének megfelelően lett kidolgozva.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія країн Європи та Америки у новітній час, що охоплює період від 1945 до 2010 років. Наслідки другої світової війни, та їх вплив на хід процесів у соціально-економічному та політичному просторі народів і країн Європи та Америки. Розвиток їхнього політичного, інституційного, економічного стану, соціальної думки та суспільства у даний період. Відносини між Сходом і Заходом другий половині 20-го ст. та відпаду двухполусної політичної системи протистояння Сходу та Заходу.

Міждисциплінарні зв'язки: Історія західних і південних слов'ян: новітній час, Історія України: новітній час, Історія угорського народу: новітній час даного періоду.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів / A tantárgy programja a következő tartalmi modulokból áll:

1. Міжнародні зв'язки (1945-2010 pp.) / Nemzetközi kapcsolatok 1945 és 2010 között
2. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку регіонів та держав Європи (1945-2010 pp.) / Európa államai társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésének sajátosságai 1945 és 2010 között
3. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку регіонів та держав Америки (1945-2010 pp.) / Az amerikai kontinens államai társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésének sajátosságai 1945 és 2010 között

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 pp.)» є ознайомлення студентів з основними історичними подіями даного періоду, політичною, економічною та суспільною історією Європи, Америки, Азії та Африки у другий половині 20-го століття. Вивчати та використати основні історичні джерела, та ознайомлення студентів науковою літературою цього періоду.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 pp.)» є вивчити міжнародну політику, політичний, економічний і соціально-політичний розвиток держав Європи та Америки, вміння користуватися картами, ознайомитися з найбільш значущими дослідженнями історії окремих країн та міжнародної політики.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: розбиратися в найбільш важливих проблемах переломного характеру новітньої історії; причини та наслідки другої світової війни; відносинах між Сходом і Заходом у другий половині 20-го ст.; цінності західної демократії після 1945 р., спільні і відмінні риси історичного розвитку різних країн; знати хронологію найголовніших подій і політичної географії країн цих регіонів, джерела і новішу наукову літературу з проблем курсу.

вміти: робити самостійний аналіз і давати оцінку соціально-економічним та політичним явищам сучасного і минулого країн Європи та Америки, викладати історію цих країн в середніх школах та професійно-технічних училищах; бути лектором і консультантом з питань міжнародного життя і внутрішньополітичного розвитку цих країн; здійснювати самостійний фаховий аналіз сучасного політичного розвитку країн і їх зовнішньої політики; викладати сучасну історію країн Європи та Америки, в середніх школах та професійно-технічних училищах; працювати в експериментально-аналітичних підрозділах, спрямованих на вивчення внутрішньої і зовнішньої політики зарубіжних країн, в складі державних установ, засобів масової інформації, підприємницьких структурах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години/ 4 кредитів ECTS.

A tárgy oktatására 120 óra / 4 kredit (ECTS) áll rendelkezésre.

2. Információs anyag / A tantárgy összetevői

Zmótvóy modúl 1. / 1. tartalmi modúl

Míjnarodní z'v'yzki (1945-2010 pp.) / Nemzetközi kapcsolatok 1945 és 2010 között

Zmótvóy modúl 2. / 2. tartalmi modúl

Osoblivostí sóciálno-ekónómíchno tá polítíchno rozvítku regiónív tá derzav Évropí (1945-2010 pp.) / Európa államai társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésének sajátosságai 1945 és 2010 között

Zmótvóy modúl 3. / 3. tartalmi modúl

Osoblivostí sóciálno-ekónómíchno tá polítíchno rozvítku regiónív tá derzav Ameríkí (1945-2010 pp.) / Az amerikai kontinens államai társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésének sajátosságai 1945 és 2010 között

3. Rekomendovana líteratúra / Ajánlott irodalom

Bázova/ alaplúvek:

1. *20. századi egyetemes történet. I-II. kötet.* Szerk.: Németh István. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
2. DIÓSZEGI István, Harsányi Iván, Krausz Tamás, Németh István: *20. századi egyetemes történet.* I. kötet 1890-1945. Korona Kiadó, Bp., 1997.
3. HELLER, Mihail–NYEKRICs, Alexandr: *Orosz történelem 2. kötet. A Szovjetunió története.* /javított kiadás/ - Bp.: Osiris Kiadó, 2003. (Osiris tankönyvek)
4. ORMOS Mária-MAJOROS István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814-1945.* Osiris Kiadó, Bp., 1998.
5. *Oxford. Világtörténet a 20. században.* Szerkesztette: Michael Howard és Wm. Roger Louis. Napvilág Kiadó, Bp., 2002. (megfelelő fejezetek)
6. *Szöveggyűjtemény az egyetemes történelem tanulmányozásához (1789-1966).* Bp., 1995. Tanárképző főiskolai jegyzetek.
7. Новітня історія країн Європи та Америки 1918-1945 pp. : підручник для студ. вищ. навч. закладів / В. П. Газін, С. А. Копилов ; М-во освіти і науки України. - К. : Слово, 2008. - 472 с.
8. Новітня історія країн Європи та Америки 1945-2002 роки: навчальний посібник для студ. іст. спец. вищ. навч. закладів / В.П. Газін, С.А. Копилов; За ред. А.О. Копилова. - Київ: Либідь, 2004. - 624 с.
9. Іваницька, О. П.: Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002): навч. посіб. Для ВНЗ. – К.: 2003.
10. Мицик Л.М., Кузьменко Ю.В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2008.
11. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: Postsovetikum: навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 487 с.

Допоміжна/ ajánlottak:

12. *20. századi egyetemes történet. II. kötet 1945–1995* Európa. Korona Kiadó, Bp., 1997.
13. 68 halottjai: Robert F. Kennedy és M. L. King. *Rubicon.* 1998/8.
14. A 2. olajválság és hatása, 1979. / Összeállította: Cs.L./ *História,* 2007/9-10.
15. A német kérdés. Dokumentumgyűjtemény. Válogatta: Németh István. Nemzeti tankönyvkiadó, Bp., 1993
16. A XX. század krónikája. Officina Nova, Bp., 1994.
17. ÁDÁM Magda: *A Kisantant és Európa. 1920-1929.* Akadémiai Kiadó, Bp., 1989.
18. ANDERLE Ádám: *Spanyolország története. 2. átd. kiad.* Budapest: Pannonica, 1999.
19. ANDOR László: *Amerika évszázada.* Aula Kiadó, Bp., 2002.
20. *Atlasz Világtörténelem. 3. kiadás.* Atheneum Kiadó, Bp., 1999.
21. Az arab-izraeli konfliktus kronológiája 1947–2003. /Összeállította: Farkas Ildikó./ *História,* 2007/9-10.
22. BÁN D. András: *A megbékéltetéstől a százalékos felosztásig. A brit külpolitika Közép- és Kelet-Európában.* *Rubicon.* 1994/8.
23. BÁNYÁSZ Rezső: *Századunk Amerikája: "Amerikai évszázad".* Bp.: Zrínyi, 1986.

24. BENKES Mihály: Szuperhatalmak kora. 1945–1992. Korona Kiadó, Bp., 1999.
25. BORHI László: A Szovjetunió összeomlása és az USA. I *História*, 2009/4.
26. BORHI László: Az olaj az Egyesült Államok politikájában. *História*, 2007/9-10.
27. BORHI László: *Magyar-amerikai kapcsolatok 1945-1989. Források*. História, MTA Történettudományi Intézet, Bp., 2009.
28. BOROSS Zsuzsa: Petain két pere. Politikai perek és rendszerváltozások Franciaországban. *Rubicon*. 1995/6-7.
29. BROGAN, Hugh: *Kennedy*. Akadémiai Kiadó, Bp., 1997.
30. CHURCHILL, Winston S.: A második világháború. 1-2. kötet. Szerkesztette Antal László. Európa Könyvkiadó, Bp., 1989.
31. COLLINS, Larry: Szabadság éjféلكor: India függetlenné válásának drámai története / Larry Collins, Dominique Lapierre; [ford. Soproni András]. Budapest: Corvina, 2001.
32. CSIZMADIA Sándor: Franciaország de Gaulle-tól de Gaulle-ig. *Rubicon*. 2000/1-2
33. DAVIES, Norman: *Európa története*; [ford. Bojtár Endre, Bojtár Péter]. 2. kiad. Budapest: Osiris, 2002.
34. DE GAULLE, Ch.: *Háborús emlékiratok*. Bp., 1973.
35. *Dokumentumok a XX. század történetéhez* / [összeáll.] Gál Vilmos, Tar Attila Szilárd. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
36. DUBY Georges: *Franciaország története II. – Az új idők 1852-től napjainkig* / szerk.: Duby Georges. - Bp. Osiris Kiadó, 2007.
37. DUBY, Georges – MANDROU, Robert: A francia civilizáció ezer éve. Gondolat Kiadó, Bp., 1975.
38. DUNAI Pál – GAZDAG Ferenc: Nyugat-Európai Unió. Tanulmányok- Dokumentumok. Stratégiai és Védelmi Kutató Intézet, Bp., 1994.
39. EGEDY Gergely: *Nagy-Britannia története 1945-1987*. HVG Rt, Bp., 1991.
40. *Európa története*. Szerkesztette Gunst Péter. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1993.
41. FERNANDEZ-Armesto, Felipe: *A jelenkor története*. Atheneum 2000 – Pannonica, Bp., 2001
42. FISCHER Ferenc: *A megosztott világ. 1945-1991*. IKVA, Bp., 1996.
43. Foster, Lynn V.: Mexikó története; [ford. Fazekas Benedek]. Budapest: Pannonica, 1999.
44. Fulbrook, Mary: *Németország története*. Maecenas, Bp., 1993
45. GAZDAG Ferenc: A nagyság bűvöletében – De Gaulle. *Rubicon*. 1997/10
46. Gazdag Ferenc: *Franciaország története 1945–1995*. Zrínyi Kiadó, Bp., 1997
47. GUNST Péter: *Európa története*. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1996.
48. HAHNER Péter: Mitterand évei. *Rubicon*. 2000/1-2
49. HARSÁNYI Iván: Egy eszmerendszer – két diktatúra a 20. századi Spanyolországban. In *Diktátorok, diktatúrák. Akik nyomot hagytak a 20. századon*. 3. kötet. Napvilág Kiadó, Bp., 1997. 87-111. old.
50. HARSÁNYI Iván: Franco. *Rubicon*. 1997/10.
51. HARSÁNYI Iván: *Franco / Ormos Mária: Mussolini*. Budapest: Pannonica, 2001.
52. HOBSBAWM, E. J.: *A szélsőségek kora. A rövid 20. század története*. Pannonica, 1998.
53. Iberoamericana Quinqueeclesiensis 1. "Első Pécsi Latinamerikanista Találkozó Tudományos Szeminárium" előadásai / szerk. Fischer Ferenc, Kozma Gábor, Lilón Domingo. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Latin-Amerika Központ, 2003.
54. JORDÁN Gyula: *Kína a modernizáció útján a XIX–XX. században*. Budapest: Napvilág, 2005.
55. JORDÁN Gyula: *Kína története*. Budapest: Aula, 1999. (XX. század)
56. KENNEDY, Paul: A nagyhatalmak tündöklése és bukása. Akadémiai Kiadó, Bp., 1992.
57. KEYNES J. M.: A békeszerződés gazdasági következményei. Európa Könyvkiadó, Bp., 2000.
58. KISS Aladár: *Olaszország története. 1748–1970*. Tankönyvkiadó, Bp. 1988.
59. KISSINGER, Henry: *Diplomácia*. Budapest, 1996.
60. KLINGE Matti: Finnország rövid története. Nyíregyháza: In Forma Könyvek, 1991.
61. KONOK Péter: Castro és a castroizmus. *Rubicon*, 2006/8.
62. KONOK Péter: Comandante Che Guevara. *Rubicon*, 2006/8.
63. LAQUEUR Walter: *The israel-Arab reader – A documentary history of the middle east conflict*. Penguin Books.

64. LOJKO Miklós: Churchill. A dicsőség vége? Egy szentnek hitt szimbólum lerombolása. *Rubicon*. 1995/3.
65. LOJKÓ Miklós: Nagy-Britannia, a vonakodó európai. *Rubicon*. 1997/5-6.
66. LUKACS, John: *A XX. század és az újkor vége*. Európa Könyvkiadó, Bp., 1994.
67. LUKACS, Jonh: *Az Amerikai Egyesült Államok XX. századi története*. Európa Könyvkiadó, Bp., 2002.
68. MAGYARICS Tamás: A három kör. Nagy-Britannia külpolitikája a második világháború után. *Rubicon*. 1995/9.
69. MAGYARICS Tamás: A Rosenberg házaspár. *Rubicon*. 2005/9.
70. MAGYARICS Tamás: Egy derékba tört karrier – Kennedy. *Rubicon*. 1997/10.
71. Magyar-román kapcsolatok 1956. január – 1958. január. Dokumentumok. Paulus-Publishing Bt – Nagy Imre Alapítvány. Bp., 2004.
72. *Magyar-kínai kapcsolatok 1956-1959. Dokumentumok*. MTA Jelenkor-kutató Bizottság. Bp., 2001.
73. MEDVEGYEV, Roj: *Hruscsov. Politikai életrajz*. Laude kiadó, 1988.
74. N. RÓZSA Erzsébet: Szaddám Husszein. *História*, 2007/3.
75. Nagy Kázmér: Változó Anglia. Gondolat, Bp., 1982.
76. Nagy László: A gaulle-izmus néhány eleme. Részletek De Gaulle visszaemlékezéseiből. *Rubicon*. 2000/1-2. szám
77. Németh István: A kettészakított Németország. *Rubicon*. 1997/5-6.
78. Németh István: A német egyesítés. *Rubicon*. 1999/1-2
79. Németh István: Adenauer három és fél élete. *Rubicon*. 1997/10
80. NÉMETH István: *Németország története. Egységtől az egységig (1871–1990)*. Aula Kiadó, Bp., 2004.
81. Németh István: Willy Brandt. *Rubicon*. 1993/10-1994/1
82. *Oroszország és a Szovjetunió XX. Századi képes történeti kronológiája, 1900–1991* [szerk. Krausz Tamás és Szilágyi Ákos]. Budapest: Akad. K., 1992.
83. *Oxford. Világtörténet a 20. században*. Szerkesztette: Michael Howard és Wm. Roger Louis. Napvilág Kiadó, Bp., 2002. (megfelelő fejezetek)
84. PÓK Lajos: Mi történt a XX. században? Kassák Kiadó, Bp., 1997.
85. PÓK Attila: *A nemzetközi élet krónikája, 1945–1997*. Budapest: História-MTA Törttud. Int., 1998. (História könyvtár sorozat).
86. POLÁNYI Imre: Szöveggyűjtemény az egyetemes történelem tanulmányozásához (1789-1966). Bp., 1995. Tanárképző főiskolai jegyzetek
87. PRICE, R.: *Franciaország története*. Maecenas, Bp., 1994.
88. ROBERTS, Martin: *Európa története 1900–1973. Az új barbárság kora?* Akadémiai Kiadó, Bp., 1992.
89. SALGÓ László: *De Gaulle diplomáciája*. Bp., 1972.
90. SIPOS Péter: Az 1973. évi olajválság (hatása a világpolitikára). *História*, 2007/9-10.
91. SCHMIDT Mária: A titkosszolgálatok kulisszái mögött. Hitek, ideológiák és hírszerzők a XX. században. XX. század Intézet, Budapest, 2005.
92. SURÁNYI Róbert: Winston S. Churchill. A Brit Birodalom utolsó oroszlánja. *Rubicon*. 1997/10.
93. Sz. BÍRÓ Zoltán: Az olaj szerepe a szovjet gazdaságban (Az 1960-as évek közepétől a Szovjetunió felbomlásáig). *História*, 2007/9-10.
94. SZAMBOROVSKYKYNÉ NAGY Ibolya: Az arab-izraeli/izraeli-arab konfliktus. *Közoktatás*, XIII. évf. 2006/1-3.
95. SZAMBOROVSKYKYNÉ NAGY Ibolya: Területi változások Köztes-Európában a második világháború „környékén” (1935-1945). *Közoktatás*, XVI. évf. 2011/1-2.
96. SZEN Kim Ir: A koreai nép felszabadító háborúja 1951-1953. Bp.: Szikra, 1953.
97. SZILÁGYI István: *Portugália és Spanyolország: történelem és politika a 20. században*. [közread.] Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány. Veszprém: Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány, 2006.
98. TAKÁCS M. József: A dühöngő ifjúságtól a Woodstock-nemzedékig. *Rubicon*. 1998/8.
99. TAKÁCS M. József: Egy elmaradt forradalom anatómiája. Párizs, 1968. *Rubicon*. 1998/8.

100. TODERO Frigyes: *Spanyolország: 1939–1975.* - Budapest: Magvető, 1976.
101. TOKODY Gyula: *Németország története.* 2. kiad. - Bp.: Akad. K., 1983, 1972.
102. *Tovább..., tovább..., tovább!:* 1953-1988: [Glasnost'II.]/szerk. Szilágyi Ákos. Bp.: Szabad Tér, 1988.
103. UNGVÁRY Krisztián: A német történészvita (20 évvel későbbi perspektívából). *Rubicon*, 2005/10 – 2006/1
104. VÁNOS László: A sárkány és a fekete olaj (Kína olajpolitikája 1949-től). *História*, 2007/9-10.
105. WINKLER H. A.: *Németország története a modern korban II. kötet.* Bp.: Osiris Kiadó, 2005.
106. WITTMAN Tibor: *Latin-Amerika története.* 2. kiad. Budapest: Gondolat, 1978.
107. MUKHINA, Irina: „The Fogotten History”: *Ethnic German Women in Soviet Exile, 1941-1955 = Europe-Asia studies, 57. vol.5. no. July 2005. 729-752. p.* // ennek magyar ismertetését ld. „Az elfelejtett történelem”: *német nemzetiségű nők szovjet száműzetésben 1941-55 között. Kisebbségkutatás, 2006/1.*
108. БУДАРИДА Ф.: Черчилль. Пер. С франц. К.: 2003.
109. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. ХХ – початок ХХІ ст.: Навч. посіб. 2-ге вид., без змін / В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, М.В. Борисенко, М.П. Чуб. – К.: КНЕУ, 2008. 368 с.
110. РОДРИГЕС А. М.: Новейшая история зарубежных стран. ХХ. век. К.: 2001.
111. РОДРИГЕС, А. М. – Пономарев, М. В.: Новейшая история стран Европы и Америки. ХХ. век. В 3-х частин. Ч. 3: 1945-2000. К.: 2002.
112. РОДРИГЕС, А. М.: Новейшая история стран Европы и Америки. ХХ. век. В 3-х частин. Ч. 2: 1945-2000. К.: 2001.
113. УТКИН А. И.: Рувельт. К.: 2003.
114. ФРАКАЯН М. Ц.: Политическая история Франции ХХ. века. К.: 2003.
115. Документальні матеріали зі всесвітньої історії: Практикум для студентів. – Ніжин, 2000.
116. Хрестоматия по новейшей истории: В 3-х т. – М., 1960.
117. Архив полковника Хауза: В 2-х т. – М., 2004.
118. Дюрозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів: Пер. з франц. – К., 1995.
119. Камінський Є., Дашкевич А. 14 пунктів В. Вільсона // У кн.: Політика США щодо України. Витоки, концептуальні основи, практична еволюція. – К., 1998.
120. Морозов Г. Лига Наций – взгляд через полвека // Вопросы истории. - 1992. - № 2-3.
121. Протопопов А. С., Козьменко В. М., Елманова Н. С. История международных отношений и внешней политики России (1648-2000). - М., 2003.
122. 1939 год: уроки истории. – М., 1990.

**4. Форма підсумкового контролю успішності навчання / Az ismeretek ellenőrzésének formája:
Іспит / záróvizsga**

5. Засоби діагностики успішності навчання / Az ismeretek ellenőrzésének módszerei:

Письмова контрольна робота, модульні контрольні роботи, підготовка реферату, колоквіум, співбесіда, індивідуальна бесіда / írásbeli ellenőrző és diagnosztizáló dolgozat, modulzáró dolgozat, referátum készítése, kollokvium, beszélgetés.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Кафедри історії та суспільних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

“_____” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ
(ч. II. 1945–2010 рр.)**

Галузь знань: *гуманітарні науки*

Напрямок підготовки: 6.020302 „*Педагогіка і методика середньої освіти*”/ спеціальність: «Історія»

Розробники програми:

к.і.н, доктор філософії у галузі історії, в.о. доцента Самборовскі-Нодь І.І.

Затверджено на засіданні кафедри історії та суспільних дисциплін

Протокол №1 від „31” серпня 2017 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>гуманітарні науки</i>	Нормативна	
	Напрямок підготовки <i>6.020302</i> <i>„Педагогіка і методика середньої освіти”</i>		
Модулів – 3	Спеціальність: <i>”Історія”</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		7, 8-й	7, 8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	20 год.	8 год.
		Семінарські	
		40 год.	0 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	52 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
Вид контролю: <i>іспит</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія країн Європи та Америки у новітній час, що охоплює період від 1945 до 2010 років. Наслідки другої світової війни, та їх вплив на хід процесів у соціально-економічному та політичному просторі народів і країн Європи та Америки. Розвиток їхнього політичного, інституційного, економічного стану, соціальної думки та суспільства у даний період. Відносини між Сходом і Заходом другий половині 20-го ст. та відпаду двухполосної політичної системи протистояння Сходу та Заходу.

Міждисциплінарні зв'язки: Історія західних і південних слов'ян: новітній час, Історія України: новітній час, Історія угорського народу: новітній час даного періоду.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 рр.)» є ознайомлення студентів з основними історичними подіями даного періоду, політичною, економічною та суспільною історією Європи, Америки, Азії та Африки у другий половині 20-го століття. Вивчати та використати основні історичні джерела, та ознайомлення студентів науковою літературою цього періоду.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 рр.)» є вивчити міжнародну політику, політичний, економічний і соціально-політичний розвиток держав Європи та Америки, вміння користуватися картами, ознайомитися з найбільш значущими дослідженнями історії окремих країн та міжнародної політики.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: розбиратися в найбільш важливих проблемах переломного характеру новітньої історії; причини та наслідки другої світової війни; відносинах між Сходом і Заходом у другий половині 20-го ст.; цінності західної демократії після 1945 р., спільні і відмінні риси історичного розвитку різних країн; знати хронологію найголовніших подій і політичної географії країн цих регіонів, джерела і новішу наукову літературу з проблем курсу.

вміти: робити самостійний аналіз і давати оцінку соціально-економічним та політичним явищам сучасного і минулого країн Європи та Америки, викладати історію цих країн в середніх школах та професійно-технічних училищах; бути лектором і консультантом з питань міжнародного життя і внутрішньополітичного розвитку цих країн; здійснювати самостійний фаховий аналіз сучасного політичного розвитку країн і їх зовнішньої політики; викладати сучасну історію країн Європи та Америки, в середніх школах та професійно-технічних училищах; працювати в експериментально-аналітичних підрозділах, спрямованих на вивчення внутрішньої і зовнішньої політики зарубіжних країн, в складі державних установ, засобів масової інформації, підприємницьких структурах.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	п	ла б	і н д		с.р.	л	п	ла б	і н д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Міжнародні зв'язки (1945-2010 рр.)												
Тема 1. Відносини між союзниками після війни та Формування біполярного світу (1945-1953рр.).	3	3										
Тема 2. Роки холодної війни (1953-91 рр.) та впад двухполюсної політичної системи протистояння Сходу та Заходу. Регіональні конфлікти	5	3	2									
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	8	6	2									
Змістовий модуль 2. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку регіонів та держав Європи (1945-2010 рр.)												
Тема 3. Німеччина.	5	2	3									
Тема 4. Франція.	8	8										
Тема 5. Велика Британія.	10		10									
Тема 6. Держави Південної Європи.	14		6			8						
Тема 7. Австрія та Швейцарія.	6					6						
Тема 8. Держави Бенілюкс.	9		1			8						
Тема 9. Скандинавські держави.	18		6			12						
Тема 10. Західноєвропейська інтеграція	14					14						
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	84	10	26			48						
Змістовий модуль 3. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку регіонів та держав Америки (1945-2010 рр.)												
Тема 11. США.	8	4	4									
Тема 12. Канада.	4					4						
Тема 13. Латинська Америка.	10		2			8						
Тема 14. Глобальних проблеми на початок ХХІ-го ст.	6		6									
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	28	4	12			12						
<i>Усього годин</i>	120	20	40			60						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вдпада двухполюсної політичної системи протистояння Сходу та Заходу: регіональні конфлікти	1
2.	Німеччина (ФРН: 1989-2010рр, НДР: 1945–1991 рр.)	3

3.	Велика Британія (1945–2010 рр.).	10
4.	Держави Південної Європи: Італія (1945–2010 рр.). Іспанія (1945–1974 рр.). Португалія (1974–2010рр.)	6
5.	Держави Бенілюкс: Голландія (1945–1974 рр.).	1
6.	Скандинавські держави: Данія. (1974–2010рр), Норвегія. (1945–1970 рр.), Фінляндія. (1970–2010рр.), Швеція. (1945–1974 рр.), Ісландія. (1970–2010рр.)	6
7.	США (1945–2010 рр.)	4
8.	Латинська Америка (1945-1964 рр.).	2
9.	Глобальних проблеми на початок ХХІ-го ст.	6
	Всього:	40

5, 6. Практичні і лабораторні заняття – не передбачені навчальним планом

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Держави Південної Європи: Греція, Португалія, Іспанія.	8
2.	Австрія та Швейцарія. (1945-2010 рр.).	6
3.	Держави Бенілюкс: Бельгія, Голландія, Люксембург	8
4.	Скандинавські держави: Данія (1945-74 рр.), , Норвегія (1970-2010 рр.), Фінляндія(1945-74 рр.), Швеція (1970-2010 рр.), Ісландія. (1945–1970 рр.) .	12
5.	Західноєвропейська інтеграція	14
6.	Канада (1945-2010 рр.).	4
7.	Латинська Америка (1964-2010 рр.).	8
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання

Курсова робота з курсу, реферат, доповідь.

9. Методи навчання

Проблемно-тематичний, аналізу і синтезу, порівняльний.

10. Методи контролю

Письмова контрольна робота, модульні контрольні роботи, підготовка реферату, колоквиум, співбесіда, індивідуальна бесіда

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Під час виставлення підсумкової оцінки за навчальну дисципліну заліковий кредит (100% = 100 балів) розподіляється для оцінювання в балах рівня, якості та обсягу знань, умінь та навичок студента таким чином:

1. Відвідування лекцій та практичних занять - 5 балів.

• 2. Участь у семінарському занятті -

максимальна оцінка за виступ - 3 бали; максимум за роботу на семінарських заняттях - 30 балів.

• 3. Індивідуальна робота -

- самостійна робота - 10 балів;

- індивідуальна робота (реферат, есе, доповідь, презентація) - 10 балів;

- науково-дослідна робота (участь в конференції, наукова стаття, конкурсна робота, участь в олімпіадах) - 10 балів

Всього - до 30 балів

4. Поточний контроль -

Модульні контролі, зокрема тестування, виконання творчих завдань. Всього - 5 балів

5. Підсумковий контроль - 30 балів.

Якщо підсумковий контроль - залік, 30 балів підсумкового контролю розподіляється між пунктами 2 і 3 (за участь в семінарському занятті - до 45 балів, індивідуальна робота - до 45 балів)

12. Методичне забезпечення

Заочні засоби, відеофільми, методичні рекомендації, мультимедійні засоби.

13. Рекомендована література

Базова

123. *20. századi egyetemes történet. I-II. kötet.* Szerk.: Németh István. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
124. DIÓSZEGI István, Harsányi Iván, Krausz Tamás, Németh István: *20. századi egyetemes történet. I. kötet 1890-1945.* Korona Kiadó, Bp., 1997.
125. HELLER, Mihail–NYEKRICS, Alexandr: *Orosz történelem 2. kötet. A Szovjetunió története. /javított kiadás/* - Bp.: Osiris Kiadó, 2003. (Osiris tankönyvek)
126. ORMOS Mária-MAJOROS István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814-1945.* Osiris Kiadó, Bp., 1998.
127. *Oxford. Világtörténet a 20. században.* Szerkesztette: Michael Howard és Wm. Roger Louis. Napvilág Kiadó, Bp., 2002. (megfelelő fejezetek)
128. *Szöveggyűjtemény az egyetemes történelem tanulmányozásához (1789-1966).* Bp., 1995. Tanárképző főiskolai jegyzetek.
129. Новітня історія країн Європи та Америки 1918-1945 рр. : підручник для студ. вищ. навч. закладів / В. П. Газін, С. А. Копилов ; М-во освіти і науки України. - К. : Слово, 2008. - 472 с.
130. Новітня історія країн Європи та Америки 1945-2002 роки: навчальний посібник для студ. іст. спец. вищ. навч. закладів / В.П. Газін, С.А. Копилов; За ред. А.О. Копилова. - Київ: Либідь, 2004. - 624 с.
131. Іваницька, О. П.: Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002): навч. посіб. Для ВНЗ. – К.: 2003.
132. Мицик Л.М., Кузьменко Ю.В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2008.
133. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: Postsovetikum: навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 487 с.

Допоміжна

134. *20. századi egyetemes történet. II. kötet 1945–1995* Európa. Korona Kiadó, Bp., 1997.

135. 68 halottjai: Robert F. Kennedy és M. L. King. *Rubicon*. 1998/8.
136. A 2. olajválság és hatása, 1979. / Összeállította: Cs.L./ *História*, 2007/9-10.
137. A német kérdés. Dokumentumgyűjtemény. Válogatta: Németh István. Nemzeti tankönyvkiadó, Bp., 1993
138. A XX. század krónikája. Officina Nova, Bp., 1994.
139. ÁDÁM Magda: A Kisantant és Európa. 1920-1929. Akadémiai Kiadó, Bp., 1989.
140. ANDERLE Ádám: *Spanyolország története*. 2. átd. kiad. Budapest: Pannonica, 1999.
141. ANDOR László: *Amerika évszázada*. Aula Kiadó, Bp., 2002.
142. Atlasz Világtörténelem. 3. kiadás. Atheneum Kiadó, Bp., 1999.
143. Az arab-izraeli konfliktus kronológiája 1947–2003. /Összeállította: Farkas Ildikó./ *História*, 2007/9-10.
144. BÁN D. András: A megbékéltetéstől a százalékos felosztásig. A brit külpolitika Közép- és Kelet-Európában. *Rubicon*. 1994/8.
145. BÁNYÁSZ Rezső: *Századunk Amerikája: "Amerikai évszázad"*. Bp.: Zrínyi, 1986.
146. BENKES Mihály: Szuperhatalmak kora. 1945–1992. Korona Kiadó, Bp., 1999.
147. BORHI László: A Szovjetunió összeomlása és az USA. I *História*, 2009/4.
148. BORHI László: Az olaj az Egyesült Államok politikájában. *História*, 2007/9-10.
149. BORHI László: *Magyar-amerikai kapcsolatok 1945-1989. Források*. História, MTA Történettudományi Intézet, Bp., 2009.
150. BOROSS Zsuzsa: Petain két pere. Politikai perek és rendszerváltozások Franciaországban. *Rubicon*. 1995/6-7.
151. BROGAN, Hugh: *Kennedy*. Akadémiai Kiadó, Bp., 1997.
152. CHURCHILL, Winston S.: A második világháború. 1-2. kötet. Szerkesztette Antal László. Európa Könyvkiadó, Bp., 1989.
153. COLLINS, Larry: Szabadság éjfélkor: India függetlenné válásának drámai története / Larry Collins, Dominique Lapierre; [ford. Soproni András]. Budapest: Corvina, 2001.
154. CSIZMADIA Sándor: Franciaország de Gaulle-től de Gaulle-ig. *Rubicon*. 2000/1-2
155. DAVIES, Norman: *Európa története*; [ford. Bojtár Endre, Bojtár Péter]. 2. kiad. Budapest: Osiris, 2002.
156. DE GAULLE, Ch.: *Háborús emlékiratok*. Bp., 1973.
157. *Dokumentumok a XX. század történetéhez* / [összeáll.] Gál Vilmos, Tar Attila Szilárd. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
158. DUBY Georges: *Franciaország története II. – Az új idők 1852-től napjainkig* /szerk.: DUBY Georges. - Bp. Osiris Kiadó, 2007.
159. DUBY, Georges – MANDROU, Robert: A francia civilizáció ezer éve. Gondolat Kiadó, Bp., 1975.
160. DUNAI Pál – GAZDAG Ferenc: Nyugat-Európai Unió. Tanulmányok- Dokumentumok. Stratégiai és Védelmi Kutató Intézet, Bp., 1994.
161. EGEDY Gergely: *Nagy-Britannia története 1945-1987*. HVG Rt, Bp., 1991.
162. *Európa története*. Szerkesztette Gunst Péter. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1993.
163. FERNANDEZ-Armesto, Felipe: *A jelenkor története*. Atheneum 2000 – Pannonica, Bp., 2001
164. FISCHER Ferenc: *A megosztott világ. 1945-1991*. IKVA, Bp., 1996.
165. Foster, Lynn V.: Mexikó története; [ford. Fazekas Benedek]. Budapest: Pannonica, 1999.
166. Fulbrook, Mary: *Németország története*. Maecenas, Bp., 1993
167. GAZDAG Ferenc: A nagyság büvöletében – De Gaulle. *Rubicon*. 1997/10
168. Gazdag Ferenc: *Franciaország története 1945–1995*. Zrínyi Kiadó, Bp., 1997
169. GUNST Péter: *Európa története*. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1996.
170. HAHNER Péter: Mitterand évei. *Rubicon*. 2000/1-2
171. HARSÁNYI Iván: Egy eszmerendszer – két diktatúra a 20. századi Spanyolországban. In *Diktátorok, diktatúrák. Akik nyomot hagytak a 20. századon*. 3. kötet. Napvilág Kiadó, Bp., 1997. 87-111. old.
172. HARSÁNYI Iván: Franco. *Rubicon*. 1997/10.
173. HARSÁNYI Iván: *Franco / Ormos Mária: Mussolini*. Budapest: Pannonica, 2001.
174. HOBBSAWM, E. J.: *A szélsőségek kora. A rövid 20. század története*. Pannonica, 1998.

175. Iberoamericana Quinqueeclesiensis 1. "Első Pécsi Latinamerikanista Találkozó Tudományos Szeminárium" előadásai / szerk. Fischer Ferenc, Kozma Gábor, Lilón Domingo. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Latin-Amerika Központ, 2003.
176. JORDÁN Gyula: *Kína a modernizáció útján a XIX–XX. században*. Budapest: Napvilág, 2005.
177. JORDÁN Gyula: *Kína története*. Budapest: Aula, 1999. (XX. század)
178. KENNEDY, Paul: *A nagyhatalmak tündöklése és bukása*. Akadémiai Kiadó, Bp., 1992.
179. KEYNES J. M.: *A békeszerződés gazdasági következményei*. Európa Könyvkiadó, Bp., 2000.
180. KISS Aladár: *Olaszország története. 1748–1970*. Tankönyvkiadó, Bp. 1988.
181. KISSINGER, Henry: *Diplomácia*. Budapest, 1996.
182. KLINGE Matti: *Finnország rövid története*. Nyíregyháza: In Forma Könyvek, 1991.
183. KONOK Péter: *Castro és a castroizmus*. *Rubicon*, 2006/8.
184. KONOK Péter: *Comandante Che Guevara*. *Rubicon*, 2006/8.
185. LAQUEUR Walter: *The israel-Arab reader – A documentary history of the middle east conflict*. Penguin Books.
186. LOJKO Miklós: *Churchill. A dicsőség vége? Egy szentnek hitt szimbólum lerombolása*. *Rubicon*. 1995/3.
187. LOJKÓ Miklós: *Nagy-Britannia, a vonakodó európai*. *Rubicon*. 1997/5-6.
188. LUKACS, John: *A XX. század és az újkor vége*. Európa Könyvkiadó, Bp., 1994.
189. LUKACS, Jonh: *Az Amerikai Egyesült Államok XX. századi története*. Európa Könyvkiadó, Bp., 2002.
190. MAGYARICS Tamás: *A három kör. Nagy-Britannia külpolitikája a második világháború után*. *Rubicon*. 1995/9.
191. MAGYARICS Tamás: *A Rosenberg házaspár*. *Rubicon*. 2005/9.
192. MAGYARICS Tamás: *Egy derékba tört karrier – Kennedy*. *Rubicon*. 1997/10.
193. *Magyar-román kapcsolatok 1956. január – 1958. január*. Dokumentumok. Paulus-Publishing Bt – Nagy Imre Alapítvány. Bp., 2004.
194. *Magyar-kínai kapcsolatok 1956-1959*. Dokumentumok. MTA Jelenkor-kutató Bizottság. Bp., 2001.
195. MEDVEGYEV, Roj: *Hruscsov. Politikai életrajz*. Laude kiadó, 1988.
196. N. RÓZSA Erzsébet: *Szaddám Husszein*. *História*, 2007/3.
197. Nagy Kázmér: *Változó Anglia*. Gondolat, Bp., 1982.
198. Nagy László: *A gaulle-izmus néhány eleme*. Részletek De Gaulle visszaemlékezéseiből. *Rubicon*. 2000/1-2. szám
199. Németh István: *A kettészakított Németország*. *Rubicon*. 1997/5-6.
200. Németh István: *A német egyesítés*. *Rubicon*. 1999/1-2
201. Németh István: *Adenauer három és fél élete*. *Rubicon*. 1997/10
202. NÉMETH István: *Németország története. Egységtől az egységig (1871–1990)*. Aula Kiadó, Bp., 2004.
203. Németh István: *Willy Brandt*. *Rubicon*. 1993/10-1994/1
204. *Oroszország és a Szovjetunió XX. Századi képes történeti kronológiája, 1900–1991*/[szerk. Krausz Tamás és Szilágyi Ákos]. Budapest: Akad. K., 1992.
205. *Oxford. Világtörténet a 20. században*. Szerkesztette: Michael Howard és Wm. Roger Louis. Napvilág Kiadó, Bp., 2002. (megfelelő fejezetek)
206. PÓK Lajos: *Mi történt a XX. században?* Kassák Kiadó, Bp., 1997.
207. PÓK Attila: *A nemzetközi élet krónikája, 1945–1997*. Budapest: História-MTA Törttud. Int., 1998. (História könyvtár sorozat).
208. POLÁNYI Imre: *Szöveggyűjtemény az egyetemes történelem tanulmányozásához (1789-1966)*. Bp., 1995. Tanárképző főiskolai jegyzetek
209. PRICE, R.: *Franciaország története*. Maecenas, Bp., 1994.
210. ROBERTS, Martin: *Európa története 1900–1973. Az új barbárság kora?* Akadémiai Kiadó, Bp., 1992.
211. SALGÓ László: *De Gaulle diplomáciája*. Bp., 1972.
212. SIPOS Péter: *Az 1973. évi olajválság (hatása a világpolitikára)*. *História*, 2007/9-10.

213. SCHMIDT Mária: A titkosszolgálatok kulisszái mögött. Hitek, ideológiák és hírszerzők a XX. században. XX. század Intézet, Budapest, 2005.
214. SURÁNYI Róbert: Winston S. Churchill. A Brit Birodalom utolsó oroszlánja. *Rubicon*. 1997/10.
215. Sz. BÍRÓ Zoltán: Az olaj szerepe a szovjet gazdaságban (Az 1960-as évek közepétől a Szovjetunió felbomlásáig). *História*, 2007/9-10.
216. SZAMBOROVSKYNÉ NAGY Ibolya: Az arab-izraeli/izraeli-arab konfliktus. *Közoktatás*, XIII. évf. 2006/1-3.
217. SZAMBOROVSKYNÉ NAGY Ibolya: Területi változások Köztes-Európában a második világháború „környékén” (1935-1945). *Közoktatás*, XVI. évf. 2011/1-2.
218. SZEN Kim Ir: A koreai nép felszabadító háborúja 1951-1953. Bp.: Szikra, 1953.
219. SZILÁGYI István: *Portugália és Spanyolország: történelem és politika a 20. században*. [közread.] Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány. Veszprém: Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány, 2006.
220. TAKÁCS M. József: A dühöngő ifjúságtól a Woodstock-nemzedékig. *Rubicon*. 1998/8.
221. TAKÁCS M. József: Egy elmaradt forradalom anatómiája. Párizs, 1968. *Rubicon*. 1998/8.
222. TODERO Frigyes: *Spanyolország: 1939–1975*. - Budapest: Magvető, 1976.
223. TOKODY Gyula: Németország története. 2. kiad. - Bp.: Akad. K., 1983, 1972.
224. *Tovább..., tovább..., tovább! : 1953-1988: [Glasnost'II.]*/szerk. Szilágyi Ákos. Bp.: Szabad Tér, 1988.
225. UNGVÁRY Krisztián: A német történészvita (20 évvel későbbi perspektívából). *Rubicon*, 2005/10 – 2006/1
226. VÁNOS László: A sárkány és a fekete olaj (Kína olajpolitikája 1949-től). *História*, 2007/9-10.
227. WINKLER H. A.: *Németország története a modern korban II. kötet*. Bp.: Osiris Kiadó, 2005.
228. WITTMAN Tibor: Latin-Amerika története. 2. kiad. Budapest: Gondolat, 1978.
229. MUKHINA, Irina: „The Fogotten History”: *Ethnic German Women in Soviet Exile, 1941-1955 = Europe-Asia studies, 57. vol.5. no. July 2005. 729-752. p. // ennek magyar ismertetését ld. „Az elfelejtett történelem”: német nemzetiségű nők szovjet száműzetésben 1941-55 között. Kisebbségkutatás, 2006/1.*
230. БУДАРИДА Ф.: Черчилль. Пер. С франц. К.: 2003.
231. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. ХХ – початок ХХІ ст.: Навч. посіб. 2-ге вид., без змін / В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, М.В. Борисенко, М.П. Чуб. – К.: КНЕУ, 2008. 368 с.
232. РОДРИГЕС А. М.: Новейшая история зарубежных стран. ХХ. век. К.: 2001.
233. РОДРИГЕС, А. М. – Пономарев, М. В.: Новейшая история стран Европы и Америки. ХХ. век. В 3-х частин. Ч. 3: 1945-2000. К.: 2002.
234. РОДРИГЕС, А. М.: Новейшая история стран Европы и Америки. ХХ. век. В 3-х частин. Ч. 2: 1945-2000. К.: 2001.
235. УТКИН А. И.: Рузвельт. К.: 2003.
236. ФРАКАЯН М. Ц.: Политическая история Франции ХХ. века. К.: 2003.
237. Документальні матеріали зі всесвітньої історії: Практикум для студентів. – Ніжин, 2000.
238. Хрестоматия по новейшей истории: В 3-х т. – М., 1960.
239. Архив полковника Хауза: В 2-х т. – М., 2004.
240. Дюрозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів: Пер. з франц. – К., 1995.
241. Камінський С., Дашкевич А. 14 пунктів В. Вільсона // У кн.: Політика США щодо України. Витоки, концептуальні основи, практична еволюція. – К., 1998.
242. Морозов Г. Лига Наций – взгляд через полвека // Вопросы истории. - 1992. - № 2-3.
243. Протопопов А. С., Козьменко В. М., Елманова Н. С. История международных отношений и внешней политики России (1648-2000). - М., 2003.
244. 1939 год: уроки истории. – М., 1990.

Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни

Особливості самостійної підготовки до семінарських занять

Участь у *семінарських заняттях* має бути спрямована не просто на набуття певної суми знань, а головним чином на вироблення умінь і навичок за допомогою отриманих знань самостійно розбиратися у складних процесах суспільного розвитку. Одним з ефективних засобів активізації студентів на семінарських заняттях є проблемне навчання, що сприяє розвитку творчої думки і процесу пізнання.

Семінарські заняття в умовах проблемного навчання можуть набувати різних організаційних форм - "круглий стіл", ділова гра, диспут, прес-конференція, конкурс на краще знання першоджерел та ін. У їх основі – інтенсифікація навчального процесу через змагальність, поглиблення якісної підготовки, підвищення відповідальності за ефективне вирішення питань семінару, вироблення вміння відстоювати власні переконання, вести творчі дискусії, набувати навичок організаторської роботи.

Семінар («семінар» латинською мовою означає «розсадник», а в буквальному розумінні – поширення знань шляхом усних виступів і обговорень), на першому курсі найбільш поширена форма – розгорнута бесіда, яка вимагає знання фактичного матеріалу, умінь аргументовано викласти свої знання в усній формі.

При підготовці до семінарського заняття треба керуватися такими рекомендаціями:

- Докладно ознайомтеся з темою і планом семінарського заняття, кожним із винесених на розгляд питань.
- Замоте у бібліотеці відповідні рекомендовані джерела й літературу, насамперед обов'язкову.
- Прочитайте джерела й основну літературу до кожного з питань семінару, намагаючись осмислити прочитане.
- Законспекуйте необхідний матеріал, випишіть цитати та бібліографічні дані, з витки брали їх.
- Складіть план і текст свого виступу на семінарському занятті з кожного питання.

Методичні рекомендації для семінарських занять з «Новітньої історії країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 рр.)»

Семінарські заняття з «Новітньої історії країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 рр.)» є одним з головних видів самостійної роботи студентів з предмета й ставлять за мету розширення й поглиблення знань студентів за загальним курсом, а також ознайомлення студентів з основними історичними подіями даного періоду, політичною, економічною та суспільною історією Європи та Америки у другій половині 20-го ст. Вивчати та використати основні історичні джерела, та ознайомлення студентів науковою літературою цього періоду.

Оснoву семінарських **занять становить** критичний аналіз джерел, їх зіставлення й визначення **ступені вірогідності** інформації, що **міститься в них**. Друге **завдання** – широка робота з науковою літературою, ознайомлення з різними методологічними концепціями. Семінарські **заняття проводяться** у різній формі. Найбільш проста з них застосовується звичайно на перших **заняттях** – колективне опрацювання, обговорення тексту джерела. Ця форма повинна постійно **поєднуватися** з обговоренням окремих **питань** по заздалегідь **заданому** плану. Перше **заняття** носить **вступний** характер. Студенти знайомляться з методикою аналізу історичних джерел з «Новітньої історії країн Європи та Америки (ч. II. 1945–2010 рр.)», з характеристикою основних видів джерел.

Крім обов'язкових доповідей, **включених** у план практичних **занять**, а також **опонентських** виступів, студентам пропонується **виявити** ініціативу й запропонувати свої теми для доповідей. Виступити з доповіддю або **опонентським** виступом зобов'язаний **кожний** студент групи (протягом навчального семестру). Після доповіді **проводиться** його обговорення. **Кожна** доповідь повинен **займати** не **більш 15 хвилин**, **опонентський** виступ – не **більш 5 хвилин**.

У процесі **занять** студенти повинні робити записи основних **висновків** у вільній формі по **кожному** із запропонованих **питань** та необхідні виписки з літератури у вільній формі. Наявність конспекту є обов'язковою.

Перелік семінарських завдань

Семінарське заняття № 1-2

Тема: Велика Британія (1945–2010 рр.).

- a) Внутрішня та зовнішня політика лейбористів: розпад імперії та його наслідки.
- b) Консерватори при владі: Черчилль, Іден та Гарольд Макміллан.
- c) Внутрішня та зовнішня політика лейбористського уряду Г. Вільсона (1964-1970 рр.).
- d) Консервативний кабінет Маргарет Тетчер (1979-1990 рр.). Тетчеризм.
- e) Фолклендська війна та північно-ірландське питання. На шляху до вирішення Ольстерської проблеми.
- f) Велика Британія після Тетчер: лейбористський уряд Т. Блера та Гордона Брауна (перша половина 90-х років).
- g) Консерватор Давид Камерон. Глобалізаційні процесі та проблеми XXI ст.

Семінарське заняття № 3-4

Тема: Німеччина (ФРГ: 1989-2010рр, ГДР: 1945–1991 рр.)

- h) Становлення комуністичного тоталітаризму в Східній Німеччині.
- i) Повстання 17 червня 1953 р.
- j) Соціально-політична та економічна ситуація у другій половині 50-х - першій половині 60-х років.
- k) Наростання кризи тоталітаризму у Східній Німеччині.
- l) Антитоталітарна демократична революція.
- m) Об'єднання Німеччини.
- n) Внутрішньонімецькі проблеми першої половини 90-х років.
- o) Завершення "ери Коля". Повернення соціал-демократів до влади.
- p) Зовнішня політика уряду Г. Шрьодера.
- q) Соціально-економічний розвиток Німеччини наприкінці XX - на початку XXI ст.
- r) Німеччина і світ.

Семінарське заняття №5-6

Тема: Держави Південної Європи.

Італія (1945–2010 рр.).

- a) Італія після Другої світової війни: підпис мирного договору та прийняття конституції.
- b) Внутрішня та зовнішня політика першої республіки наприкінці 40-х – на початку 50-х років. Аграрна реформа та «холодна громадянська війна».
- c) Італійське "економічне диво". Соціальні наслідки "економічного дива".
- d) Посилення соціальної нестабільності наприкінці 60-х роках: студентський бунт 1968.го року та «гарячий осінь» 1969 року.
- e) «Свинцеві роки» та кінець правління соціал-демократів.
- f) Друга республіка: партійно-політична криза першої половини 90-років. 1.й та 2-й уряд Сильвіо Берлусконія.
- g) Особливості економічного розвитку Італії у 90-ті роки XX -на початку XXI ст.

Іспанія (1945–1974 рр.).

- a) Іспанія в перші післявоєнні роки: під час ізоляції (1945-1950 рр.).
- b) Роки частинної ізоляції та початок дипломатичних зв'язків з країнами Засадного світу.
- c) Економічний та політичний розвиток у 50-70-х роках. Крах франківського режиму.

Португалія (1974–2010рр.)

- d) «Революція гвоздик»

- e) Приєднання до ЄС: підсумки та успіхів.

Тема: Держави Бенілюкс.

Голландія (1945–1974 рр.).

- f) реконструкція та колонії,
- g) «голландське диво» та політична система,
- h) імміграція та безробіття.

Семінарське заняття № 7-8

Тема: Скандинавські держави.

Данія. (1974–2010рр.)

- a) Проблеми «добробутської держави».
- b) Політичний стан та соціальні відношення.

Норвегія. (1945–1970 рр.)

- a) Реконструкція та відбудова після війни.
- b) Теорія держави та політична система країни.
- c) Зовнішня політика та питання про морів.
- d) Економічна кон'юнктура (1950.1970 рр.)
- e) Питання демократії, соціальна політика, інституція «омбудсман»

Фінляндія. (1970–2010рр.)

- a) Економічний розвиток
- b) Зовнішньополітичні напрями та тенденції.

Швеція. (1945–1974 рр.).

- a) «Демократія з короною»
- b) "Шведський соціалізм" та економічний модель.
- c) Зовнішньополітичні напрями та тенденції.

Ісландія. (1970–2010рр.)

- a) Формування політичного та економічного життя у «тяжінні ЄС та США».

Семінарське заняття № 9-10

Тема: США (1945–2010 рр.)

- a) Післявоєнна реконверсія. Внутрішня політика.
- b) Доктрина "звільнення від комунізму". Маккартизм.
- c) Зміни у зовнішній політиці в період другого строку президентства Ейзенхауера.
- d) "1000 днів Кеннеді". Реформаторство Кеннеді та Джонсона.
- e) Загострення соціально-політичних конфліктів: боротьба проти чорної расової сегрегації. Мартін Лютер Кінг.
- f) Президентство Ліндона Джонсона (1964-1968 рр.)
- g) США в період президентства Дж. Буша старшого. Вибори 1996 р. Зміни у внутрішньому курсі президента Клінтона.
- h) Президентські вибори – 2000. Повернення республіканців до влади. 11 вересня 2001 р.
- i) Президентство Барака Обами.

Семінарське заняття № 11

Тема: Глобальних проблеми на початок XXI-го ст.

- a) Загальна характеристика глобалізації та сучасної екологічної проблеми.
- b) Демографічний вибух та стан забезпечення продовольством світу.
- c) Медичні небезпеки людства, міграція та біженці.
- d) Торгівля з зброєю звичайного та масового знищення, організована злочинність.
- e) Новий світовий порядок після 11.09.2011р.

Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни

Методика самостійної роботи: загальні зауваження

Самостійна робота студентів (СРС) - органічна і невід'ємна частина навчального процесу, значення якої полягає в тому, що вона:

- формує потребу і навички систематичного та обґрунтованого вивчення документів;
- дозволяє напрацювати навички наукового пошуку;
- створює сприятливі умови для повного використання індивідуальних особливостей людини у навчанні;
- найважливішою умовою формування світоглядних засад;
- сприяє набуттю таких якостей, як наполегливість та системність у виконанні роботи.

Велике значення самостійної роботи у підготовці сучасних фахівців підтверджується багатою практикою вищої школи. Сьогодні СРС приділяється особливе місце в організації навчання у вищій школі. Кількість обов'язкових аудиторних занять скорочується, посилюється акцент на організації самостійної роботи, що розвиває індивідуальні форми навчання і виховання. Уміння творчо мислити, орієнтуватися в потоці наукової інформації, самостійно ставити й вирішувати принципово нові завдання – вимога постіндустріального суспільства. Сьогодні процес навчання у вищому закладі освіти все більше спирається на самостійну, близьку до дослідної роботу студента.

Без самостійної роботи важко набутти поглиблених знань. Оволодіння навичками самостійної роботи дає студенту змогу виконувати необхідну роботу якісно і в мінімальний термін. Вища школа покликана навчити студентів працювати в повну міру їх можливостей і здібностей, розвивати в них смак до творчого пошуку, виховувати в майбутніх фахівців прагнення до постійного збагачення і поновлення набутих знань. У підсумку СРС має сформувати у студентів знання і вміння, що дозволять їм самостійно вирішувати професійні завдання і проблеми.

У поняття *"самостійна робота"* входить не тільки робота, яку студенти виконують під час самопідготовки, але і самостійна діяльність у процесі навчання. Таким чином, СРС складається як з аудиторної роботи на лекціях та семінарах, так і з поза аудиторних занять.

У широкому значенні зміст самостійної роботи включає:

- слухання і конспектування лекцій;
- вивчення рекомендованої літератури, джерел та їх конспектування;
- підготовку рефератів;
- підготовку наукових доповідей та повідомлень на студентські науково-практичні конференції;
- підготовку до заліку/іспиту.

Рекомендації з самоорганізації СР. Багато залежить від самого студента, від його ставлення до навчання, до виконання своїх обов'язків. Щоб навчитися самостійно засвоювати краєзнавчий матеріал, він повинен проявити силу волі, наполегливість і цілеспрямованість, виховувати в собі тверду самодисципліну, виробляти й дотримуватися розумного режиму навчання і відпочинку. Навчати їх у всьому поводитися самостійно - мислити, обмірковувати, планувати свою роботу, тобто цінувати свій час й уміти розподіляти його, бачити перспективу в роботі, передбачати можливі труднощі тощо.

Вимоги й рекомендації до написання реферату

Реферат – одна із форм самостійного опанування студентом певних знань. Для його підготовки підбирається спеціальна література, робляться виписки, які згодом компонують відповідно до поставлених завдань. Кінцевий результат написання реферату - оприлюднення його результатів.

Структура реферату: титульний аркуш, зміст, вступ, 2-3 розділи, висновки, список використаної літератури. Загальний обсяг реферату: до 15-20 сторінок, з них до 4 сторінок - вступ, 15-17 сторінок - основний текст, 1 сторінка – висновки. Відлік сторінок починають з титульного аркуша. Проте титульний аркуш і аркуш "зміст" не нумерують, а починають із третьої сторінки - "ВСТУП" – у верхньому правому куті із цифри "3".

У вступі зазначають актуальність теми, особисте ставлення до обраної проблеми, хронологічні й територіальні рамки дослідження. Потім дають аналіз використаної літератури,

вказуючи внесок кожного автора в розкриття проблеми. І нарешті - визначають мету та завдання роботи.

Кожен розділ, як правило, розкриває суть одного із завдань, і завершується загальним висновком.

У висновках до реферату підводять загальні підсумки роботи.

Обов'язковою умовою для написання реферату є текстові посилання на використану літературу.

Список використаної літератури складають в міру появи посилань у тексті. При цьому зазначають загальну кількість сторінок книги чи статті.

Зразок складання бібліографічного покажчика:

а) Книга із зазначенням автора:

Колесник І.І. Українська історіографія (XVIII – поч. XX століття). – К.: Генеза, 2000. – 256 с.

б) Книга без зазначення автора:

ДСТУ Документація, звіти у сфері науки і техніки. – К.: Держстандарт України, 1995.

в) Багатотомне видання:

Давня історія України: В 2 т. - К.: Либідь, 1995. – Т. 2. - 220 с.

г) стаття часопису:

Дубров Ю. Наука як система, що самоорганізується //Вісник НАНУ – 2000. - № 2.

Кількість використаної літератури має бути не менше 5 найменувань. При цьому, по можливості, бажано використати найновіші видання.

Висока оцінка за виконання реферату залежить від дотримання усіх вищезазначених вимог і успішного захисту. Виступ (до 10 хв.) має передати основні положення реферату. При цьому особливо враховується вільне володіння матеріалом, вміння аргументовано обстоювати свою думку й зацікавити аудиторію.

Перелік завдань для самостійної роботи для студентів заочної форми навчання

Міжнародні відносини

1. Підсумки Другої світової війни. Людські і матеріальні втрати.
2. Міжнародно-політичні наслідки війни.
3. Становлення двох курсів у міжнародній політиці після Другої світової війни.
4. Закінчення корейської війни, виступ радянської армії з Австрії.
5. Близькосхідна проблема.
6. Гонка зброї між СРСР та США. Перший радянський супутник, людина у космосі.
7. Берлінська криза 1958–1961 рр. та потроєння стіну.
8. Локальні конфлікти на полі "холодної війни": «пригода» в Кубі.
9. Рішення політичного питання.
10. Подія у заливі Тонкін та початок в'єтнамської війни.
11. Події у Чехословаччині.
12. Поява на міжнародному сцені Деголля.
13. Нова східна політика ФРН та канцлер Вілли Брандт.
14. Кісінджер та мультиполярний міжнародний принцип.
15. Міжнародна розрядка в першій половині 70-х років.
16. Проблема безпеки та співробітництва у Європі.
17. Поворот від розрядки до нового витка напруженості. Розвиток радянсько-американських відносин у другій половині 70-х - першій половині 80-х років.
18. Афганська війна.
19. Стосунки між країнами соціалістичної співдружності.

ФРН

20. Економічне та політичне становище Німеччини після поразки у Другій світовій війні.
21. Розкол Німеччини. Реформи 1948 р. Процес державотворення у Німеччині.
22. Німецьке "економічне диво".
23. Політичний розвиток ФРН у 1949–1955 рр.

24. Перехід ФРН до системи державного регулювання.

25. Канцлерство Гельмута Шмідта.

ГДР

26. Становлення комуністичного тоталітаризму в Східній Німеччині.

27. Повстання 17 червня 1953 р.

28. Наростання кризи тоталітаризму у Східній Німеччині.

29. Антитоталітарна демократична революція.

30. Об'єднання Німеччини.

31. Внутрішньонімецькі проблеми першої половини 90-х років. Завершення "ери Коля".

Франція

32. Тимчасовий режим. Внутрішня та зовнішня політика. Конституція 1946 р.

33. Специфіка економічного розвитку в період Четвертої республіки.

34. Франція в період урядів "третьої сили".

35. Зовнішня політика в першій половині 50-х років.

36. Криза режиму Четвертої республіки.

37. Внутрішня та зовнішня політика в період президентства де Голля.

38. Травнево-червневі події 1968 р. та їхні наслідки.

39. Президентські вибори 1981 р. Коаліція лівих при владі.

40. Друге президентство Мітерана.

41. Франція наприкінці 80-х - на початку 90-х років.

42. Суспільні метаморфози 90-х років.

43. Вибори 2002 р.: відповідь крайнім правим і недовіра лівим.

Велика Британія

44. Внутрішня та зовнішня політика лейбористів: розпад імперії та його наслідки.

45. Консерватори при владі: Черчилль, Іден та Гарольд Макміллан.

46. Внутрішня та зовнішня політика лейбористського уряду Г. Вільсона (1964-1970 рр.).

47. Консервативний кабінет Маргарет Тетчер (1979-1990 рр.). Тетчеризм.

48. Фолклендська війна та північно-ірландське питання. На шляху до вирішення Ольстерської проблеми.

49. Велика Британія після Тетчер: лейбористський уряд Т. Блера та Гордона Брауна (перша половина 90-х років).

50. Консерватор Давид Камерон. Глобалізаційні процеси та проблеми ХХІ ст.

Італія.

51. Італія після Другої світової війни: підпис мирного договору та прийняття конституції.

52. Внутрішня та зовнішня політика першої республіки наприкінці 40-х – на початку 50 -х років.

Аграрна реформа та «холодна громадянська війна».

53. Італійське "економічне диво". Соціальні наслідки "економічного дива".

54. Посилення соціальної нестабільності наприкінці 60-х роках: студентський бунт 1968.го року та «гарячий осінь» 1969 року.

55. «Свинцеві роки» та кінець правління соціал-демократів.

56. Друга республіка: партійно-політична криза першої половини 90-років. 1-й та 2-й уряд Сильвіо Берлусконія.

57. Особливості економічного розвитку Італії у 90-ті роки ХХ -на початку ХХІ ст.

Іспанія.

58. Іспанія в перші післявоєнні роки.

59. Економічний та політичний розвиток у 50-70-х роках. Крах франкістського режиму.

60. Іспанія у перші роки після Франко. Специфіка переходу до демократії.

61. Іспанія у 80-ті роки. Національна проблема.

62. Внутріполітичний та економічний розвиток Іспанії у 90-х роках ХХ – на початку ХХІ ст.

Португалія

63. Режим Олівейра Салазара.

64. Ера Марсэлу Каетану.

65. «Революція гвоздик»

66. Приєднання до ЄС: підсумки та успіхів

Австрія:

- 67. від визволення до державної угоди,
- 68. створення другої республіки, зовнішньополітичні проблеми,
- 69. велика коаліція та правління соціалістів,
- 70. народження модерної Австрії: епоха Крейскі, роки малої та великої коаліції, принцип активного нейтралітету.

Швейцарія:

- 71. економічна процвітання і соціальне вирівнювання, політика угоди.
- 72. зовнішньополітичні принципи та їх практика.

73. Державне об'єднання держав Бенілюкс: інституції та діяльність.

Бельгія:

- 74. економіка та держави загального добробуту,
- 75. оподаткування та суспільство,
- 76. імміграція та конституція.

Голландія:

- 77. реконструкція та колонії,
- 78. «голландське диво» та політична система,
- 79. імміграція та безробіття.

Люксембург:

- 80. Велике князівство,
- 81. Процеси модернізації та промисловість,
- 82. Міжнародний грошовий ринок та політичні інституції.

Країни Північної Європи

- 83. Політичний та економічний розвиток у перші повоєнні роки.
- 84. Економічний бум та політичний розвиток 50-60-х років.
- 85. Країни Північної Європи в 70-ті роки.
- 86. Економічні труднощі та політичні метаморфози.
- 87. Політичний та економічний розвиток країн Північної Європи у 80-ті роки.
- 88. "Шведський соціалізм". Економічний розвиток у 90-х роках ХХ – на початку ХХІ ст.
- 89. Ісландія: формування політичного та економічного життя у «тяжінні» ЄС та США.

США

- 90. Післявоєнна реконверсія. Внутрішня політика.
- 91. Доктрина "звільнення від комунізму". Маккартизм.
- 92. Зміни у зовнішній політиці в період другого строку президентства Ейзенхауера.
- 93. "1000 днів Кеннеді". Реформаторство Кеннеді та Джонсона.
- 94. Реформаторство Кеннеді та Джонсона.
- 95. Зигзаги зовнішньої політики 60-х років.
- 96. Президентство Ніксона та Форда.
- 97. Перемога республіканцівна виборах 1980 р. "Рейганоміка". Активізація зовнішньої політики.
- 98. США в період президентства Дж. Буша.
- 99. Вибори 1996 р. Зміни у внутрішньому курсі президента Клінтона.

Канада

- 100. Економіка та політика в перші післявоєнні роки Канада в 50-60-ті роки.
- 101. Квебекська проблема 70-ті роки.
- 102. Діяльність ліберального уряду П'єра Трюдо. Канада у 80-ті роки.
- 103. Вибори 1993 р. Повернення лібералів до влади.
- 104. Програма дій ліберального уряду Жана Кретьєна.

Латинська Америка

- 105. Латинська Америка в перше повоєні роки та у другій половині 50-х -60-х роках.
- 106. Латиноамериканська економічна інтеграція.
- 107. Економічний та політичний розвиток у 60-х – першій половині 70-х років.
- 108. Нові тенденції на латиноамериканському субконтиненті у 80-х – на початку 90-х років.
- 109. Латинська Америка у 90-ті роки ХХ ст.

Глобальних проблеми на початок ХХІ-го ст.

110. Загальна характеристика глобалізації та сучасної екологічної проблеми.
111. Демографічний вибух та стан забезпечення продовольством світу.
112. Медичні небезпеки людства, міграція та біженці.
113. Торгівля з зброєю звичайного та масового знищення, організована злочинність.
114. Новий світовий порядок після 11.09.2011р.

Перелік завдань для самостійної роботи для студентів денної форми навчання

Греція.

1. Громадянська війна та консолідація (1945-1952 рр.)
2. Військова диктатура та демократичний перехід (1967-1973 рр.).
3. Постійна економічна криза.
4. Вступ до ЄС.

Португалія.

5. Режим Олівейра Салазара.
6. Ера Марсэлу Каетáну.

Іспанія.

7. Іспанія у перші роки після Франко. Специфіка переходу до демократії.
8. Вступ до ЄС та його наслідки.

Австрія:

9. Від визволення до державної угоди (1945-1955 рр.)
10. Створення другої республіки, зовнішньополітичні проблеми.
11. Велика коаліція та правління соціалістів (1956-1970 рр.)
12. Народження модерної Австрії: епоха Крейскі, роки малої та великої коаліції, принцип активного нейтралітету.

Швейцарія:

13. Економічна процвітання і соціальне вирівнювання, політика угоди.
14. Зовнішньополітичні принципи та їх практика.

Державне об'єднання держав Бенілюкс: інституції та діяльність.

Бельгія:

15. Економіка та держави загального добробуту,
16. Оподаткування та суспільство,
17. Імміграція та нова конституція.

Голландія:

18. реконструкція та колонії,
19. «голландське диво» та політична система,
20. імміграція та безробіття.

Люксембург:

21. Велике князівство,
22. Процеси модернізації та промисловість,
23. Міжнародний грошовий ринок та політичні інституції.

Країни Північної Європи

24. Політичний та економічний розвиток у перші повоєнні роки країн Північної Європи.

Данія (1945-74 рр.).

25. Питання Шлезвіга та Гренландії, проблеми Фарерських *острів*.
26. «Добробутська держава» у Данії.
27. Політичні інституції та нова конституція країни.

Норвегія (1970-2010 рр.).

28. Питання демократії, соціальна політика, інституція «омбудсман».
29. Проблематика імміграції: інтеграція, конфлікти та регулювання.

Фінляндія(1945-74 рр.).

30. Реконструкція після війни у Лапландії та проблематика карельських біженців.
31. Зв'язки з СРСР та зовнішньополітичний нейтралітет.
32. Економічний розвиток: «зелене золото».

Швеція (1970-2010 рр.).

33. "Шведський соціалізм" та економічний модель у глобальному системі.

34. Зовнішньополітичні напрями та тенденції.

Ісландія. (1945–1970 рр.)

35. Залежність від зовнішніх ринок.

36. «Тріскові війні».

37. Політичне життя.

Канада.

38. Економіка та політика в перші післявоєнні роки Канада в 50-60-ті роки.

39. Квебекська проблема 70-ті роки.

40. Діяльність ліберального уряду П'єра Трюдо. Канада у 80-ті роки.

41. Вибори 1993 р. Повернення лібералів до влади.

42. Програма дій ліберального уряду Жана Кретьєна.

Латинська Америка (1964-2010 рр.).

43. Відродження військових диктатурі на латиноамериканському субконтиненті.

44. Латиноамериканська економічна інтеграція.

45. Доктрина національної безпеки та десарольїзм (1964-1989 рр.)

46. Економічний та політичний розвиток у 60-х – першій половині 70-х років.

47. Нові тенденції на латиноамериканському субконтиненті у 80-х – на початку 90-х років.

48. Латинська Америка у 90-ті роки ХХ ст.

Додаток 3

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ

Контрольна робота пишеться тільки з тієї теми, які були висвітлені на лекціях, семінарських занять. Робота виконується згідно до запропонованого плану. Кожне питання контрольної роботи висвітлюється окремо. Питання повинні бути чітко відокремлені одне від одного. Слід звернути увагу на терміни, визначення, які зустрічаються в темі, навести їх пояснення.

**Зразок контрольної роботи
MODULZÁRÓ DOLGOZAT**

Egyetemes történelem: legújabb kor II. szakasz (1945-68) c. tárgy
(A feladatlap helyes megoldása esetén 102 (azaz száz két) pontot ér)

I. szint (Zárt, feleletválasztós kérdések. Minden kérdésre egy helyes választ kell keresni!)(max. 10 pont)

1. Melyik évben történt a Disznó-öböli konfliktus?

- a) 1960
- b) 1961
- c) 1962
- d) 1963

2. Melyik fogalom vonatkozik az elnemkötelezettek mozgalmára?

- a) bizónia
- b) Pancsa Sila
- c) Détente
- d) Sinn Fein

3. Melyik évben lőtték fel az első szputnyikot?

- e) 1947
- f) 1957
- g) 1967
- h) 1977

4. Mottól meddig tart W. Churchill második miniszterelnökségi ciklusa?

- i) 1950–55
- j) 1950–54

k) 1951–55

l) 1951–54

5. Melyik évben jön létre a Varsói Szerződés?

- a) 1954
- b) 1955
- c) 1956
- d) 1957

6. Melyik évben kezdődött el Nyugat-Berlin blokádja?

- e) 1938
- f) 1948
- g) 1958
- h) 1968

7. Melyik évben adta meg Indiának a függetlenséget Nagy Britannia?

- i) 1946
- j) 1947
- k) 1948
- l) 1949

8. Melyik évben építették a berlini falat?

m) 1961

- n) 1962
- o) 1963
- p) 1964

9. Mettől meddig volt hatalmon a Munkáspárt Nagy Britanniában?

- q) 1945–52
- r) 1945–53
- s) 1945–51
- t) 1945–54

10. Mikor lépett trónra II. Erzsébet Nagy Britanniában?

- u) 1951
- v) 1952
- w) 1953
- x) 1954

II. szint (Zárt kérdések, szabadon megfogalmazott válaszadással)

11. Mit értünk az alábbi fogalmak alatt, mi kapcsolódik hozzájuk? (10 pont)

- a) Bipoláris világ _____
- b) Containment politikája _____
- c) ANZUS-paktum _____
- d) Európai újjáépítési terv _____
- e) COCOM-lista _____
- f) 1956-os ikerkonfliktus _____
- g) „Németország szerződés” _____
- h) Sivatagi átkelés _____
- i) Frankfurti dokumentumok _____
- j) Teherkiegyenlítési törvény _____

12. Kik voltak az alábbi emberek? Maximálisan egy mondatral válaszoljon! (12 pont)

- a) Jodl _____
- b) Keitel _____
- c) Kurcsatov _____
- d) Verner von Braun _____
- e) Koroljov _____
- f) Konrád Adenauer _____

13. Mikor történtek az alábbi események? (minden helyes elem 1 pontot ér, max. összesen 11 pont)

- a) A szovjet hadsereg elfoglalja Berlint _____
- b) A nyugat-Berlin blokádja _____
- c) A KGST megalakulása _____
- d) A szovjet csapatok kivonulnak Ausztriából _____
- e) Adenauer Moszkvai látogatása _____
- f) Az 5. köztársaság kikiáltása Franciaországban _____
- g) Az algériai felkelés kitörése _____

14. Honnan vagy kitől származik az idézett történelmi forrás és mikor vagy mi kapcsán hangzott el? (10 p)

- a) „...célja, hogy fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságot és evégből hathatós együttes intézkedéseket tegyen a békét fenyegető bűncselekmények megelőzésére és megszüntetésére a támadó cselekményeknek vagy a béke más módon történő megbontásának elnyomására...” _____
- b) „A Balti-tenger mellett fekvő Stettintől az Adriai-tenger mentén fekvő Triesztig vasfüggöny ereszkedik le Európára. E vonal mögött vannak Közép- és Kelete-Európa régi államainak összes fővárosa – Varsó, Berlin, Prága, Bécs, Budapest, Belgrád, Bukarest és Szófia...” _____
- c) „...Most azonban romokban a béke, és összetört az emberek jövőképe Európában... Mégis van egy gyógyszer, amit ha általánosan és önként alkalmazunk, mintegy varázsütésre átalakítaná a teljes képet, és néhány év alatt egész Európát szabaddá és boldoggá tenné... Leginkább egyfajta Európai Egyesült Államokat építenénk...” _____
- d) „...A világ néhány országának népeire legutóbb akaratum ellenére totalitárius rendszereket kényszerítettek rá... meggyőződésem, hogy támogatnunk kell a szabad népeket abban, hogy saját módjukon alakítsák ki saját sorsukat. Meggyőződésem, hogy segítségünknek elsősorban gazdasági és pénzügyi segély formájában kellene megnyilvánulnia... A világ nem változtathatatlan és a status quo nem szent és sérthetetlen. De nem engedhetjük meg a status quo ilyen kényszerítő módszerekkel vagy politikai beszivárgás ürügye alatt való megváltoztatását...” _____

- e) „A részt vevő államok, amelyeknek területén nemzeti kisebbségek vannak, tiszteletben tartják az ilyen kisebbséghez tartozó személyek jogát a törvény előtti egyenlőségre, maradéktalanul biztosítják számukra azt a lehetőséget, hogy ténylegesen élhessenek az emberi jogokkal és az alapvető szabadságjogokkal, és ily módon védelmezik a nemzeti kisebbségek törvényes érdekeit ezen a téren” _____

15. Milyen események kapcsolódnak az alábbi dátumokhoz? (12 pont)

- f) 1945. április 25. _____
 a) 1945. augusztus 9. _____
 b) 1947. június 5. _____
 c) 1957. október 4. _____
 d) 1961. április 12. _____
 e) 1968. május 3. _____

16. Kire utalnak az alábbi megfogalmazások. (12 pont)

- a) Nixon amerikai elnök nemzetbiztonsági tanácsadója volt _____
 b) 1961-ben ő találkozott Bécsben J.F. Kennedy amerikai elnökkel _____
 c) Ő az amerikai hidrogénbomba „atyja” _____
 d) Ő a szovjet hidrogénbomba „atyja” _____
 e) Francia elnök, aki az „üres szék politikáját” és az atlanti válságot okozta _____
 f) Ő volt az az osztrák kancellár, aki 1955-ben Moszkvába utazott a szovjet csapatkivonások ügyében _____

17. Mi kapcsolódik az alábbi topográfiai helyekhez? (16 pont)

- a) Torgau _____
 b) San Francisco _____
 c) Disznó-öböl _____
 d) Fulton _____
 e) Sklarsa Poreba _____
 f) Quartier Latine _____
 g) Dien Bien Phu _____
 h) Reims _____

18. Az alábbi kérdések a nürnbergi perre vonatkoznak (elemenként 1, összesen 14 pont)

- a) Mektől meddig tartott? _____
 b) Nevezze meg a négy vádpontját:
 1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 c) Hány ember került a vádlottak padjára? _____
 d) Milyen ítéletet hoztak? _____

19. Milyen német politikai pártokat jelölnek az alábbi rövidítések? (5 pont)

- a) CDU _____
 b) CSU _____
 c) SPD _____
 d) FDP _____
 e) KPD _____

Додаток 4

Питання до підсумкового семестрового контролю (до іспиту)

1. Австрія: Від визволення до державної угоди (1945-1955 pp.)

2. Австрія: Вступ до ЄС та його наслідки.
3. Австрія: Народження модерної Австрії: епоха Крейскі, роки малої та великої коаліції, принцип активного нейтралітету.
4. Бельгія: Економіка та держава загального добробуту, оподаткування та суспільство.
5. Бельгія: проблема імміграції та нова конституція.
6. Велика Британія після Тетчер: лейбористський уряд Тоні Блера та Гордона Брауна (перша половина 90-х років).
7. Велика Британія: Внутрішня та зовнішня політика лейбористів: розпад імперії та його наслідки.
8. Велика Британія: Внутрішня та зовнішня політика лейбористського уряду Г. Вільсона (1964-1970 рр.).
9. Велика Британія: Консервативний кабінет Маргарет Тетчер (1979-1990 рр.). Тетчеризм.
10. Велика Британія: Консерватор Давид Камерон. Глобалізаційні процеси та проблеми XXI ст.
11. Велика Британія: Консерватори при владі: Черчилль, Іден та Гарольд Макміллан.
12. Велика Британія: Фолклендська війна та північно-ірландське питання. На шляху до вирішення Ольстерської проблеми.
13. Греція: Військова диктатура та демократичний перехід (1967-1973 рр.).
14. Греція: Громадянська війна та консолідація (1945-1952 рр.)
15. Греція: Економічні труднощі та політичні метаморфози (1970-ти рр.).
16. Данія: «Добробутська держава».
17. Данія: Питання Шлезвіга та Гренландії, проблеми Фарерських *острів*.
18. Данія: Політичні інституції та нова конституція країни.
19. Данія: Проблеми «добробутської держави».
20. Демографічний вибух та стан забезпечення продовольством світу.
21. Загальна характеристика глобалізації та сучасної екологічної проблеми.
22. Ісландія: Залежність від зовнішніх ринків.
23. Ісландія: три «Гріскових війн».
24. Ісландія: формування політичного та економічного життя у «тяжінні» ЄС та США.
25. Іспанія в перші післявоєнні роки: під час ізоляції (1945-1950 рр.).
26. Іспанія у 80-ті роки. Національна проблема.
27. Іспанія у перші роки після Франко. Специфіка переходу до демократії.
28. Іспанія: Внутріполітичний та економічний розвиток Іспанії у 90-х роках ХХ – на початку ХХІ ст.
29. Іспанія: Економічний та політичний розвиток у 50-70-х роках. Крах франківського режиму.
30. Іспанія: Приєднання до ЄС: підсумки та успіхів.
31. Іспанія: Роки частинної ізоляції та початок дипломатичних зв'язків з країнами Західного світу.
32. Італійське "економічне диво". Соціальні наслідки "економічного дива".
33. Італія після Другої світової війни: підпис мирного договору та прийняття конституції.
34. Італія: «Свинцеві роки» та кінець правління соціал-демократів.
35. Італія: Внутрішня та зовнішня політика першої республіки наприкінці 40-х – на початку 50-х років. Аграрна реформа та «холодна громадянська війна».
36. Італія: Друга республіка: партійно-політична криза першої половини 90-років. 1-й та 2-й уряд Сильвіо Берлусконі.
37. Італія: Особливості економічного розвитку Італії у 90-ті роки ХХ – на початку ХХІ ст.
38. Італія: Посилення соціальної нестабільності наприкінці 60-х роках: студентський бунт 1968-го року та «гарячий осінь» 1969 року.
39. Італія: Створення другої республіки, зовнішньополітичні проблеми.
40. Канада у 80-ті роки. Діяльність ліберального уряду П'єра Трюдо.
41. Канада: Економіка та політика в перші післявоєнні роки, 50-60-ті роки.
42. Канада: Квебекська проблема 70-ті роки.
43. Канада: Програма дій ліберального уряду Жана Кретьєна.
44. Латиноамериканська економічна інтеграція.
45. Латинська Америка в перше повоєнні роки та у другій половині 50-х -60-х роках.
46. Латинська Америка у 90-ті роки ХХ ст.

47. Латинська Америка: Відродження військових диктатурі на латиноамериканському субконтиненті.
48. Латинська Америка: Доктрина національної безпеки та десаролізм (1964-1989 рр.)
49. Латинська Америка: Нові тенденції на латиноамериканському субконтиненті у 80-х – на початку 90-х років.
50. Люксембург: Велике князівство – міжнародний грошовий ринок та політичні інституції.
51. Люксембург: Велике князівство – процеси модернізації у промисловості після війни.
52. Медичні небезпеки людства, міграція та біженці.
53. Міжнародні відносини: Гонка зброї між СРСР та США. Перший радянський супутник, людина у космосі.
54. Міжнародні відносини: Закінчення корейської війни, виступ радянської армії з Австрії.
55. Міжнародні відносини: Зигзаги зовнішньої політики 60-х років.
56. Міжнародні відносини: Локальні конфлікти на полі "холодної війни": «пригода» в Кубі.
57. Міжнародні відносини: Міжнародна розрядка в першій половині 70-х років.
58. Міжнародні відносини: Новий світовий порядок після 11.09.2011р.
59. Міжнародні відносини: Підсумки Другої світової війни. Людські і матеріальні втрати.
60. Міжнародні відносини: Поворот від розрядки до нового витка напруженості. Розвиток радянсько-американських відносин у другій половині 70-х – першій половині 80-х років.
61. Міжнародні відносини: Події у Чехословаччині.
62. Міжнародні відносини: Проблема безпеки та співробітництва у Європі.
63. Міжнародні відносини: Становлення двох курсів у міжнародній політиці після Другої світової війни.
64. Міжнародно-політичні наслідки 2-й світової війни.
65. НДР: Антитоталітарна демократична революція.
66. НДР: Берлінська криза 1958–1961 рр. та построєння стіну.
67. НДР: Наростання кризи тоталітаризму у Східній Німеччині.
68. НДР: Повстання 17 червня 1953 р.
69. НДР: Становлення комуністичного тоталітаризму в Східній Німеччині.
70. Нідерланди: «голландське диво» та політична система (1950-1960 рр.)
71. Нідерланди: імміграція та безробіття.
72. Нідерланди: реконструкція та колонії після війни.
73. Німеччина: Внутрішньонімецькі проблеми першої половини 90-х років.
74. Німеччина: Внутрішньонімецькі проблеми першої половини 90-х років. Завершення "ери Коля".
75. Німеччина: Економічне та політичне становище Німеччини після поразки у Другій світової війні.
76. Німеччина: Зовнішня політика уряду Г. Шрьодера.
77. Німеччина: Об'єднання.
78. Німеччина: Розкол країни, реформи 1948 р. Процес державотворення.
79. Німеччина: Соціально-економічний розвиток наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.
80. Норвегія: Економічна кон'юнктура (1950-1970 рр.)
81. Норвегія: Зовнішня політика та питання про морів (1945-1950 рр.).
82. Норвегія: Питання демократії, соціальна політика, інституція «омбудсман».
83. Норвегія: Післявоєнна реконверсія та внутрішня політика.
84. Норвегія: Проблематика імміграції: інтеграція, конфлікти та регулювання.
85. Норвегія: Теорія держави та політична система країни.
86. Португалія: «Революція гвоздик»
87. Португалія: Ера Марсэлу Каетáну.
88. Португалія: Режим Олівейра Салазара.
89. США в період президентства Дж. Буша старшого. Вибори 1996 р. Зміни у внутрішньому курсі президента Клінтона.
90. США в період президентства Дж. Буша.
91. США: "1000 днів Кеннеді". Реформаторство Кеннеді та Джонсона.
92. США: Доктрина "звільнення від комунізму". Маккартизм.

93. США: Загострення соціально-політичних конфліктів: боротьба проти чорної расової сегрегації. Мартін Лютер Кінг.
94. США: Зміни у зовнішній політиці в період другого строку президентства Ейзенхауера.
95. США: Кісінджер та мультиполярний міжнародний принцип.
96. США: Перемога республіканців на виборах 1980 р. "Рейганоміка". Активізація зовнішньої політики.
97. США: Подія у заливі Тонкін та початок в'єтнамської війни.
98. США: Президентство Барака Обама.
99. США: Президентство Ліндона Джонсона (1964-1968 рр.)
100. США: Президентство Ніксона та Форда.
101. США: Президентські вибори – 2000. Повернення республіканців до влади. 11 вересня 2001 р.
102. США: Реформаторство Кеннеді та Джонсона.
103. США: Вибори 1996 р. Зміни у внутрішньому курсі президента Клінтона.
104. Торгівля з озброєннями звичайного та масового знищення, організована злочинність.
105. Фінляндія: Економічний розвиток: «зелене золото».
106. Фінляндія: Зв'язки з СРСР та зовнішньополітичний нейтралітет.
107. Фінляндія: Реконструкція після війни у Лапландії та проблематика карельських біженців.
108. Франція в період урядів "третьої сили".
109. Франція наприкінці 80-х - на початку 90-х років.
110. Франція: Внутрішня та зовнішня політика в період президентства де Голля.
111. Франція: Друге президентство Мітерана.
112. Франція: Зовнішня політика в першій половині 50-х років.
113. Франція: Криза режиму Четвертої республіки.
114. Франція: Поява на міжнародному сцені Деґолля.
115. Франція: Реконструкція та відбудова після війни.
116. Франція: Специфіка економічного розвитку в період Четвертої республіки.
117. Франція: Тимчасовий режим. Внутрішня та зовнішня політика. Конституція 1946 р.
118. Франція: Травнево-червневі події 1968 р. та їхні наслідки.
119. ФРН: Велика коаліція та правління соціалістів (1956-1970 рр.)
120. ФРН: Завершення "ери Коля". Повернення соціал-демократів до влади.
121. ФРН: Канцлерство Гельмута Шмідта.
122. ФРН: Німецьке "економічне диво".
123. ФРН: Нова східна політика ФРН та канцлер Віллі Брандт.
124. ФРН: Перехід ФРН до системи державного регулювання.
125. ФРН: Політичний розвиток ФРН у 1949–1955 рр.
126. ФРН: Президентські вибори 1981 р. Коаліція лівих при владі.
127. Швейцарія: Економічна процвітання і соціальне вирівнювання, політика угоди.
128. Швейцарія: Зовнішньополітичні напрями та тенденції.
129. Швейцарія: Зовнішньополітичні принципи та їх практика.
130. Швеція: "Шведський соціалізм" та економічний модель.
131. Швеція: «Демократія з короною»